

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1982

BRNO 1984

NOVÉ VÝŠINNÉ SÍDLIŠTĚ V KATASTRU OBCE SEDLEC

/okr. Třebíč/

Pavel Košťuřík, UJEP, Brno

Na místě, kde jsou dnes zřetelné trosky Sedleckého hradu, našli v roce 1951 vlastivědní pracovníci tehdejšího náměštského okresu dr. K. Frýbort, O. Smítal a J. Grepl ze Sedlece několik pravěkých keramických fragmentů a jeden střep z mladohradištního období. Z pravěkých keramických zlomků jich nejvíce náleží do nejmladšího období kultury s moravskou malovanou keramikou, které především zastupují zlomky černé leštěné keramiky - tzv. nepravá terra nigra. Pouze jeden z pravěkých zlomků se nedá blíže chronologicky určit.

Tento soubor potvrzuje hypotézu J. Skutila, který předpokládal na výhodných polohách řeky Oslavy a Jihlavy pravěké osídlení, a to především v místech meandrů těchto řek¹.

Poznámka :

1 J. Skutil, Z nejdávnější minulosti Náměštska, Ročenka Musejního spolku v Ivančicích, Ivančice 1947, 20.

Neue Höhengsiedlung im Kataster der Gemeinde Sedlec /Bez. Třebíč/. An den Stellen der mittelalterlichen Burgwüstung Sedlec existierte eine ältere Besiedlung, die man aufgrund von Funden in den Endzeitabschnitt der Kultur mit mährischer bemalter Keramik und in den jungburgwallzeitlichen Abschnitt einreihen kann. Es ist dies eine weitere neue Höhengsiedlung am Flusse Oslava.

NEOLITICKÉ NÁLEZY Z HORÁKOVA

/okr. Brno-venkov/

Lubomír Šebela, Jiří Svoboda, AÚ ČSAV Brno, Antonín Přichystal, ÚÚG-pobočka Brno

/obr. 5:2,3/

Za druhé světové války /pravděpodobně v r. 1941/ prováděl P. Ondráček v trati "Nové pole" povrchový průzkum, během kterého nasbíral kolekci pravěkých nálezů, jež je představována broušenou industrií, hliněným přelíkem a větším souborem štipané industrie.

Broušená industrie je zastoupena pěti nálezy kamenných seker, z nichž dvě jsou ve fragmentárním stavu. Hlavní pozornost si zaslouží malá sekerka lichoběžníkovitého tvaru se zahroceným týlem. Její příčný průřez je oboustranně klenutý. Podobné exempláře známé ze sídlištních celků s moravskou malovanou keramikou v Hodonicích, Křepicích a Střelicích u Znojma¹. Na základě keramiky je datována do jejího staršího období. Zbývající dva předměty jsou lichoběžníkovitého tvaru avšak s oboustranně klenutým příčným průřezem, jenž je charakteristický pro sekery datované do závěru neolitického období². Všechny jsou zhotoveny ze zelené břidlice. Pokud jde o určení proveniencí surovin /nebyl však proveden výbrus/, je zejména u dvou artefaktů s hojným výskytem magnetitu pravděpodobné, že materiál pochází z okolí Želešic, jižně od Brna.

Siliciová industrie je štipána z čepelových jader krychlového a hranolového tvaru. Hojně jsou zastoupeny čepele, neretušované i s boční retuší. Typologicky převládají plochá čepelová škrabadla, méně škrabadla na úštěpech. Vzácně jsou zastoupeny srpové čepele, jednostranně i oboustranně zkosené. Málo se vyskytující typem jsou oboustranně retušované srpové čepele. Dále jsou zastoupeny drásadlovitě retušované artefakty, vrták, rydlo, atd. Zcela ojedinělým nálezem je šipka trojúhelníkovitého tvaru s křídélky, u které se nedá vyloučit mladší stáří /pozdní eneolit-kultura zvoncovitých pohárů?/. Surovinově převládá rohovec typu Stránská skála, z ostatních surovin se vyskytuje rohovec typu Krumlovský les /obě varianty/, aj. U několika radiolaritových kusů, nelze vyloučit, že se jedná o paleolitické intruze, čemuž by nasvědčovaly i některé patinované rohovecové artefakty.

Při dataci souboru pravěkých nálezů se opíráme o rozbor broušené industrie /seker/, na jehož základě můžeme konstatovat, že sesbíraný materiál pochází s největší pravděpodobností z rozrušených sídlištních objektů s moravskou malovanou keramikou. Nedá se vyloučit, že zde byly zachyceny i sropy star-

šího /paleolit/ případně i mladšího /pozdní eneolit-KZP?/ osídlení.

Poznámky:

- 1 J. Palliardi, Die archäologische Zugehörigkeit der mährischen Jadeit- und Chloromelanitbeile. Korespondenz-Blatt der Deutschen Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Urgeschichte XLIV, 1913 /Sonderabdruck/.
- 2 Sl. Vencl, Kamenné nástroje prvních zemědělců ve střední Evropě, Sborník Národního muzea XIV, 1960, 29.

Neolithische Funde aus Horákov /Bez. Brno-venkov/. Während des zweiten Weltkrieges sammelte P. Ondráček in der Flur "Nové pole" Lesefunde, die eine Kollektion bilden, durch Funde von geschliffenen Axten, einer tönernen Spinnwirtel und einem grösseren Komplex von Spaltindustrie repräsentiert. Bei der Datierung der Sammlung stützen wir uns auf die Analyse der Schliifindustrie /Axte/, auf deren Basis wir konstatieren können, dass das gesammelte Material höchstwahrscheinlich aus gestörten Siedlungsobjekten mit mährischer bemalter Keramik stammt. Es ist nicht auszuschliessen, dass hier auch Spuren einer älteren Besiedlung /Paläolithikum/ oder auch einer jüngeren /spätes Aneolithikum - Glockenbecherkultur/ erfasst wurden.

PRAVĚKÁ OSADA U STĚBOŘIC

/okr. Opava/

Jiří Pavelčík, AÚ ČSAV Brno

V jarních měsících r. 1982 ověřovali pracovníci opavské expozitury informaci, získanou od občanů Stěbořic, že v trati "Kalinovec" se nacházejí úlomky pravěkých nádob. Při terénním průzkumu se podařilo určit místo nálezů. Lokalita se rozkládá severně od obce a jižně od okresní silnice Stěbořice - Jamnice, v místech kde se tato stáčí k severu a dotýká západně od ní ležícího lesíku. Zajímavá je svou polohou na jižním úpatí kóty 332,8, které současně tvoří vysokou náporovou levobřežní terasu potůčku Velká. Plocha lokality je dnes zalesněna. Z obmažených kulturních vrstev nad dvěma meandry potoka jsme získali nepočtený atypický keramický materiál. Na jeho základě, společně se zprávami o nálezu kamenných nástrojů, můžeme lokalitu rámcově datovat na skloněk neolitu až do eneolitu. Vyloučit nemůžeme ani osídlení z mladší doby bronzové.

Prähistorische Niederlassung bei Stěbořice /Bez. Opava/. In der Flur "Kalinovec", die nördlich von der Gemeinde Stěbořice /Bez. Opava/liegt, erfassten Mitglieder der Opava-Expositur des AÚ ČSAV in Brno Spuren einer prähistorischen Besiedlung. Die Datierung der Lokalität wird aufgrund einer weiteren Untersuchung präzisiert werden.

KAMENNÁ INDUSTRIE Z VELKÝCH PAVLOVIC

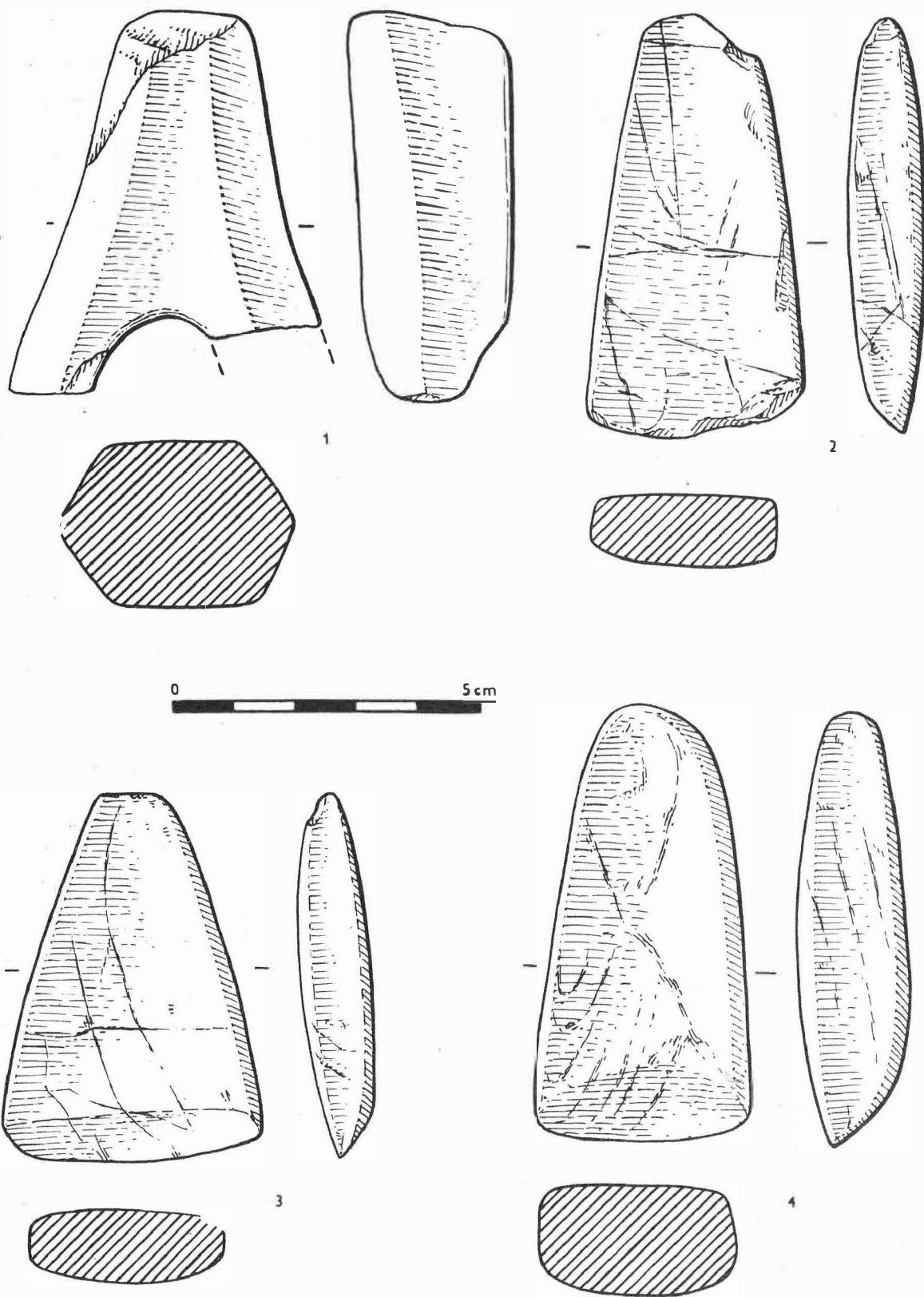
/Okr. Břeclav/

Oldřich Jeřábek, Brno, Stanislav Stuchlík, AÚ ČSAV Brno

Při povrchových sběrech na katastru Velkých Pavlovic na Břeclavsku objevil v roce 1982 Oldřich Jeřábek, učitel LŠU ve V. Pavlovicích, v trati "Na hrudkách" kamennou štípanou a broušenou industrii. Naleziště se nachází východně od silnice V. Pavlovice-Němčice, na mírném návrší v blízkosti říčky Svodnice neboli Trkmanky. V okolí objektů drůbežárny se prováděly terénní práce, při nichž se zřejmě narušila kulturní vrstva nebo pravěké objekty. Na parcele č. 1257/1 našel O. Jeřábek kamennou sekerku a menší kolekci štípané industrie.

Popis nálezů:

1. Dobře vybroušená kamenná sekerka s asymetrickým ostrím. D. - 5,3 cm /inv. č. 17 924-1/82/.

Obr. 5
 1 Břilovec /okr. Nový Jičín/; 2-4 Horákov /okr. Brno-venkov/.

PŘEHLED VÝZKUMU 1982

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: akademik Josef Poulík
Redaktoři: Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě: hmoždíř jevišovické kultury ze Svitávky /okr. Blansko/
Tisk: Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis: 400 kusů - neprodejné